

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

E ๑๕ 1502/2227

มส/426

ส่วนราชการ ส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล โทร. ๐ ๒๕๕๓ ๔๑๙๓ - ๔

ที่ สบค.๐๖/๑๗๔๙

วันที่ ๒๗

พฤษภาคม ๒๕๖๘

กัม ๐6712/29พ.ท.68

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.)

03/1314

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กลุ่ม ป.ย.ป. ๒ และ ป.ย.ป. ๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก กอง ศูนย์ กลุ่ม และสถาบัน

ด้วยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคี
ปรองดอง มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๕๐๒/๖๒๒๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ กำหนดจัดหลักสูตรพัฒนา
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.) ซึ่ง สำนักงาน ป.ย.ป. ได้เปิดรับข้อเสนอ
ประเด็นการบูรณาการจากหน่วยงานในระดับพื้นที่และพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่มีศักยภาพและสามารถนำไป
ขยายผลในพื้นที่อื่นได้ มากำหนดเป็นประเด็นการบูรณาการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมในแต่ละกลุ่ม
ได้ทำงานร่วมกันในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาต้นแบบ
นโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและนโยบายสำคัญของรัฐบาล ผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการ
นวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. โดยประเด็นการบูรณาการ กลุ่มที่ ๒ City Wellbeing : Data and
Platform Opportunity เรื่อง การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน จึงขอเชิญข้าราชการกำลังคนคุณภาพหรือข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษหรือ
เทียบเท่าขึ้นไป ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการดังกล่าว มีบทบาทเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมภาครัฐ (Public
Innovator) และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นการบูรณาการไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผลการ
ดำเนินงาน จำนวน ๓ - ๕ คน เข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป. กลุ่ม ป.ย.ป. ๔ อบรมจำนวน ๔ ครั้ง ระหว่างเดือน
มิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๖๘ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ

สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล จึงขอแจ้งท่านและบุคลากรที่มีคุณสมบัติในสังกัดของท่านที่มีคุณสมบัติ
ตามที่หลักสูตรกำหนดทราบ หากประสงค์สมัครเข้าร่วมหลักสูตรดังกล่าว โปรดแจ้งให้สำนักบริหารทรัพยากรบุคคลทราบ
ภายในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๘ เพื่อเสนอกรมพิจารณาคัดเลือกและอนุญาตให้สมัครต่อไป อนึ่งเมื่อกรม
อนุญาตเรียบร้อยแล้ว สำนักบริหารทรัพยากรบุคคลจะแจ้งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกสมัครตามที่หลักสูตรกำหนด
หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดถือว่าไม่แสดงความประสงค์ โดยสามารถสอบถามรายละเอียดหลักสูตรได้ที่หน่วยงาน
ผู้จัดโดยตรง และรายละเอียดในการอนุมัติตัวบุคคล ได้ที่นางประภัสสร์ณี โพธิ์สุวรรณ นักทรัพยากรบุคคล
ชำนาญการ ส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล โทร. ๐ ๒๕๕๓ ๔๑๙๓ - ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ผอ.ส่วน ผอช.ภาค และ ทน. ๑-๙ บอ.

ว่าที่ร้อยตรี

เพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้บุคลากรในสังกัดที่มี

(ยุทธนา จันทโรภาส)

คุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนดทราบ หากมีความประสงค์ ผพบ.ค. ปฏิบัติราชการแทน ผส.บค.

เข้าร่วมอบรมหลักสูตรดังกล่าวแจ้งรายชื่อได้ที่ส่วนบริหารทั่วไป

ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ก่อนเวลา ๑๒.๐๐ น.

๒๗

(นางสาวประทุมทิพย์ ลุนาวรรณ)

ผบ.ท.บอ.

๒๙ พ.ค. ๖๘

นางขนิษฐา กลั่นเจริญ

สัปดาห์ ๑๒๙๔
๒๖ พ.ค. ๒๕๖๘

ต้นฉบับ

สงวน 1/4๑

เลขที่เอกสารในระบบ E นร1502/๖223

ส่วนบริหารทั่วไป (สค.รับเอกสารจากภายนอก) รับที่ ขป 7036

วันที่ 26 พ.ค. 2568

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กลุ่ม ป.ย.ป. 2 และ ป.ย.ป. 4

เรียน ผ.ส.บค.	วันที่กำหนด
☒ เพื่อโปรดพิจารณา	11 มิถุนายน 2568
☐ เพื่อโปรดดำเนินการ	17 กรกฎาคม 2568
☐ เพื่อโปรดทราบ	18 กรกฎาคม 2568
	18 สิงหาคม 2568
	หมายเหตุ

✓ ๕

สิทธิพงษ์

๕๕๖

(นายประกรรณ ปาลพันธ์)

ผบ.ท.ล. ปฏิบัติราชการแทน ล.น.

๒๖ พ.ค. ๒๕๖๘

เรียน ผ.พ.น.น.

เพื่อโปรดพิจารณา

๕๕๖

(นายประกรรณ ปาลพันธ์)

ผ.ท.บค.

๒๖ พ.ค. ๒๕๖๘

เรียน พล.ต.อ. / ประพัทธ์

☒ เพื่อทราบ

☒ เพื่อพิจารณา

☒ เพื่อดำเนินการ

☐

ว่าที่ร้อยตรี

(อุทกษา จันทร์โรจน์)

ผ.พ.บค.

๒๕ พ.ค. ๒๕๖๘

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๕๐๒/ว ๒๒๓

สำนักงาน ป.ย.ป.

๕๕ อาคารสำนักงาน ก.พ. (เดิม) ชั้น ๔

ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอรียนเชิญเข้าร่วมหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กลุ่ม ป.ย.ป. ๒ และ ป.ย.ป. ๔

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ประเด็นการบูรณาการฯ และรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน ๑ ฉบับ
๓. กำหนดการอบรม	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) มีภารกิจและหน้าที่ในการจัดฝึกอบรมและประเมินผลหลักสูตรการบริหารราชการแผ่นดิน ตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ทุกระดับ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตรฯ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและบริหารราชการแผ่นดิน ภายใต้ “หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง: ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.)” โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงาน ป.ย.ป. ได้เปิดรับข้อเสนอประเด็นการบูรณาการจากหน่วยงานในระดับพื้นที่และพิจารณาคัดเลือก ข้อเสนอที่มีศักยภาพและสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นได้ มากำหนดเป็นประเด็นการบูรณาการภายใต้ หลักสูตร ป.ย.ป. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมในแต่ละกลุ่ม ได้แก่ ป.ย.ป. ๑ ป.ย.ป. ๒ ป.ย.ป. ๓ และ ป.ย.ป. ๔ ได้ทำงานร่วมกันในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาต้นแบบนโยบาย ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและนโยบายสำคัญของรัฐบาล ผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab) รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

ในการนี้ สำนักงาน ป.ย.ป. พิจารณาเห็นว่าประเด็นการบูรณาการ กลุ่มที่ ๒ City Wellbeing : Data and Platform Opportunity เรื่อง การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาล นครนครศรีธรรมราช เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วม หลักสูตร ป.ย.ป. ดังนี้

๑. กลุ่ม ป.ย.ป. ๒ ได้แก่ รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า ที่เกี่ยวข้องกับการ ประเด็นการบูรณาการที่ต้องการขับเคลื่อน มีบทบาทเป็นผู้ผลักดันการขับเคลื่อนประเด็นการบูรณาการและ ประสานงานระหว่าง ป.ย.ป. ๑ ป.ย.ป. ๓ และ ป.ย.ป. ๔ เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานให้เกิดผล เป็นรูปธรรมโดยเร็วและสามารถนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินงานไปขยายผลต่อไปอย่างยั่งยืน จำนวน ๑ ราย

๒. กลุ่ม ป.ย.ป. ๔ ได้แก่ ข้าราชการกำลังคนคุณภาพหรือข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการที่ต้องการขับเคลื่อน มีบทบาทเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม ภาครัฐ (Public Innovator) และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นการบูรณาการไปสู่การปฏิบัติและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน จำนวน ๓ - ๕ ราย

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ย.ป. ขอความกรุณาแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป. ตามข้อ ๑ และ ๒ ทาง QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ และมอบหมายให้นายณัฐวุฒิ เกรียงไกรเลิศ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๕๐ ๖๑๐๐ เป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและมอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป. ตามวัน เวลา และสถานที่ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางชุตีมา หาญเผชิญ)

ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ
และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

กอง ๒

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๗๐๒ (ณัฐวุฒิ, รุจิภาส)

มือถือ ๐๘ ๑๘๕๐ ๖๑๐๐ (ณัฐวุฒิ) ๐๘ ๑๙๙๕ ๔๙๙๙ (รุจิภาส)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@sto.go.th

ลงทะเบียนเข้าร่วมหลักสูตร

หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความเป็นมา

 สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) มีภารกิจและหน้าที่ในการจัดฝึกอบรมและประเมินผลหลักสูตรการบริหารราชการแผ่นดิน ตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ทุกระดับ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตรฯ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและบริหารราชการแผ่นดิน ภายใต้ “หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง: ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.)” ที่มุ่งเน้นการทำงานในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab)

 ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงาน ป.ย.ป. ได้รับมอบหมายนโยบายและแนวทางการดำเนินการหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (หลักสูตร ป.ย.ป.) โดยปรับปรุงการดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน มุ่งเน้นการขับเคลื่อนที่ตอบโจทย์นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล มีกระบวนการ Bottom-up โดยไม่ใช้การกำหนดประเด็นจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว แต่เปิดโอกาสให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สามารถเสนอ “ประเด็นการบูรณาการ” ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และสามารถนำมาเป็นต้นแบบในการขยายผลการดำเนินการต่อไปยังพื้นที่อื่นได้ โดยอาศัยความร่วมมือและมีการบูรณาการทรัพยากรจากหลายหน่วยงานในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

 เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านนโยบายสำคัญของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab) โดยยึดความต้องการของประชาชนเป็นศูนย์กลาง

 สร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนเชิงบูรณาการระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้เข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป.

 ป.ย.ป. ๑ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า มีบทบาทเป็นผู้นำระดับนโยบายในการกำหนดแผนงาน ทิศทาง และวิสัยทัศน์ในการดำเนินการ รวมถึงเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ (Project Advisor) ประเด็นการบูรณาการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

 ป.ย.ป. ๒ ได้แก่ รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการที่ต้องการขับเคลื่อน รวมทั้งรองหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐประเภทอื่น เช่น องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทเป็นผู้ผลักดันการขับเคลื่อนประเด็นการบูรณาการและประสานงานระหว่าง ป.ย.ป. ๑ ป.ย.ป ๓ และ ป.ย.ป. ๔ เพื่อบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและสามารถนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินงานไปขยายผลต่อไปอย่างยั่งยืน

 ป.ย.ป. ๓ ได้แก่ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับพื้นที่ ทั้งในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งรับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการที่ต้องการขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมถึง ผู้นำภาคเอกชนและภาคประชาสังคม มีบทบาทในการขับเคลื่อนประเด็นการบูรณาการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

 ป.ย.ป. ๔ ได้แก่ ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการที่ต้องการขับเคลื่อน โดยเป็นข้าราชการกำลังคนคุณภาพหรือข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีบทบาท เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมภาครัฐ (Public Innovator) และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็น การบูรณาการไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

หลักการและรูปแบบการดำเนินการหลักสูตร

หลักสูตร ป.ย.ป. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล ลัพธ์เป็นรูปธรรม ผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบาย (STO Policy Innovation Lab) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนานวัตกรรมที่ยึดประชาชนหรือผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดให้ประชาชน มีส่วนร่วมตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การออกแบบต้นแบบนวัตกรรม และทดสอบต้นแบบก่อนนำไปขยายผล ดำเนินการ นอกจากนี้ ยังมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเชิงบูรณาการให้กับ ผู้เข้าร่วมหลักสูตรเป็นระยะ ตลอดระยะเวลาหลักสูตร โดยมีรายละเอียดกิจกรรมตลอดหลักสูตร ดังนี้

- (๑) การจัดทำข้อเสนอประเด็นการบูรณาการ โดยสำนักงาน ป.ย.ป. เปิดรับข้อเสนอประเด็น การบูรณาการจากพื้นที่ (Call for Proposal) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอประเด็น การบูรณาการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกประเด็น การบูรณาการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป.
- (๒) การคัดเลือกข้อเสนอประเด็นการบูรณาการ สำนักงาน ป.ย.ป. พิจารณาคัดเลือก ประเด็นบูรณาการและจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยอาจมีการนำเสนอประเด็นการบูรณาการ ในรูปแบบ Pitch Presentation เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพรวมและร่วมตัดสินใจ
- (๓) ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมนโยบายสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab) เป็นกิจกรรม ที่ผู้เข้าร่วมหลักสูตร ได้แก่ ป.ย.ป. ๑ ป.ย.ป. ๒ ป.ย.ป. ๓ และ ป.ย.ป. ๔ ร่วมพัฒนาด้านแบบ นวัตกรรมผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการพัฒนาด้านแบบนโยบาย ที่สามารถนำไปทดสอบและขยายผลไปยังพื้นที่อื่นได้
- (๔) การนำเสนอผลการขับเคลื่อน เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอผลการขับเคลื่อน ประเด็นการบูรณาการ การพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรม พร้อมแนวทางการขยายผล ต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย
- (๕) การติดตามและขยายผลการดำเนินการไปยังพื้นที่อื่น ๆ เป็นการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินการและขยายผลการดำเนินการไปยังพื้นที่อื่นๆ รวมถึงการถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

ประเด็นการบูรณาการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินการอบรมผ่านปฏิบัติงานจริง ด้วยกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab) Problem-Based Foresight X Design Thinking (City Series) จำนวน ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ City Branding & Local Tourism Opportunity

- พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

กลุ่มที่ ๒ City Wellbeing: Data and Platform Opportunity

- การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของเทศบาลนครลำปาง
- การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ประเด็นการบูรณาการฯ และรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

(1) การจัดทำข้อเสนอประเด็นการบูรณาการ

ระหว่างเดือนธันวาคม 2567 - เดือนมกราคม 2568 สำนักงาน ป.ย.ป. ได้เปิดรับข้อเสนอประเด็นการบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของพื้นที่แบบ Bottom-Up จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครฯ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา รวมจำนวน 118 หน่วยงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสนใจจัดทำข้อเสนอประเด็นการบูรณาการ จำนวน 9 ประเด็น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 ประเด็น เทศบาลนครฯ 4 ประเด็น และกรุงเทพมหานคร 1 ประเด็น ดังนี้

ชื่อหน่วยงาน	ประเด็นการบูรณาการ
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา	พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	กองส่งเสริมเกษตรกร ใน อบจ. มิติใหม่ของการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากภาคเกษตรกรไทย
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี	น้ำดื่มสะอาดเพื่อประชาชน
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี	การบริหารจัดการขยะอันตรายรวม
5. เทศบาลนครสกลนคร	การจัดการน้ำเสียและลดมลพิษหนองหาร
6. เทศบาลนครแหลมฉบัง	การจัดการน้ำเสีย
7. เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนคร
8. เทศบาลนครลำปาง	การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)
9. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร	โครงการสวนน้ำตลิ่งชันเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

(2) การคัดเลือกข้อเสนอประเด็นการบูรณาการ

2.1 เกณฑ์การคัดเลือก

สำนักงาน ป.ย.ป. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประเด็นการบูรณาการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3 ประการ ดังนี้

ความสอดคล้อง ของนโยบายบูรณาการ

- การบูรณาการสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลง หรือสร้าง Model ด้าน Policy อย่างไร
- การบูรณาการสร้างผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมอย่างไร โดยเฉพาะต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อมโยง ของงานบูรณาการ

- ปัญหาดังกล่าวมีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพ
- หน่วยงานดังกล่าวมีภารกิจ แผนงานโครงการ งบประมาณที่เกี่ยวข้องอย่างไร
- เพราะเหตุใดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าว

ความคุ้มค่าเชิง ของงานบูรณาการ

- การบูรณาการมีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนหรือไม่
- หากไม่ได้ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหาย เสียโอกาส หรือส่งผลกระทบต่อประชาชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร

2.2 การคัดเลือกประเด็นบูรณาการ

- ครั้งที่ 1 กิจกรรม STO Policy Workshop สำนักงาน ป.ย.ป. ให้นายงานเจ้าของประเด็นการบูรณาการได้นำเสนอความต้องการตามข้อเสนอประเด็นการบูรณาการระหว่างวันที่ 26 - 27 กุมภาพันธ์ 2568 ผ่านระบบประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการระดมสมอง และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ตลอดจนความสำคัญ ความซับซ้อน และความจำเป็น/เร่งด่วนของการบูรณาการ
- ครั้งที่ 2 กิจกรรม Pitch Presentation สำนักงาน ป.ย.ป. จัดกิจกรรมโดยเชิญหน่วยงานเจ้าของประเด็นการบูรณาการที่มีความพร้อมและเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกได้นำเสนอประเด็นการบูรณาการที่ผ่านการ Workshop มาให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการได้เห็นภาพรวมและร่วมตัดสินใจเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2568 เวลา 09.00 - 13.30 น. ณ โรงแรมอมารี กรุงเทพฯ

ผลจากการดำเนินการคัดเลือกประเด็นบูรณาการ ครั้งที่ 1 ผ่าน STO Policy Workshop และการคัดเลือกประเด็นบูรณาการ ครั้งที่ 2 Policy Workshop สามารถจัดโครงการเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- ประเภทที่ 1 เป็นโครงการที่มีความสำคัญมาก และต้องการการต่อยอด หรือโครงการที่ในปัจจุบันอาจสำคัญน้อย แต่หากมีการชี้เป้า หรือยกระดับประเด็นการบูรณาการจะเป็น Policy Model ที่น่าสนใจ โดยโครงการในกลุ่มนี้ ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา: พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์
 - เทศบาลนครนครศรีธรรมราช: การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
 - เทศบาลนครลำปาง: การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)
- ประเภทที่ 2 เป็นโครงการที่มีความสำคัญระดับน้อยหรือปานกลาง และหากมีการดำเนินงานโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยโครงการในกลุ่มนี้ ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา: กองส่งเสริมเกษตรกรใน อบจ. มิติใหม่ของการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากภาคเกษตรไทย
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี: น้ำดื่มสะอาดเพื่อประชาชน
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี: การบริหารจัดการขยะอันตรายรวม

หมายเหตุ จากที่มีข้อเสนอประเด็นบูรณาการจากพื้นที่ จำนวน 9 ประเด็น มี 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสกลนคร เทศบาลนครแหลมฉบัง และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ขอถอนตัวจากการเสนอประเด็นดังกล่าว

(3) แนวทางการบูรณาการ/การดำเนินงาน สำหรับใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ

สำนักงาน ป.ย.ป. ได้คัดเลือกโครงการประเภทที่ 1 ซึ่งเป็นโอกาสให้สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดในกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab โดยประเด็นฯ ที่ได้รับการคัดเลือก ประกอบด้วย

ประเด็นการบูรณาการที่ 1	ประเด็นการบูรณาการที่ 2	ประเด็นการบูรณาการที่ 3
พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์	การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัย	การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า
โดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา	อัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)
	โดย เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	โดย เทศบาลนครลำปาง

“ประเด็นการบูรณาการ” จากข้อเสนอของหน่วยงานในพื้นที่ในโครงการ ประเภทที่ 1 ดังกล่าวข้างต้น (โครงการที่มีความสำคัญมาก และต้องการการต่อยอด หรือโครงการที่ในปัจจุบันอาจสำคัญน้อย แต่หากมีการชี้เป้า หรือยกระดับประเด็นการบูรณาการจะเป็น Policy Model ที่น่าสนใจ) ที่ปรึกษาวิเคราะห์และสรุปแนวทางการบูรณาการ/การดำเนินงาน สำหรับใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ย.ป. (STO Policy Innovation Lab) Problem-Based Foresight X Design Thinking (City Series) จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

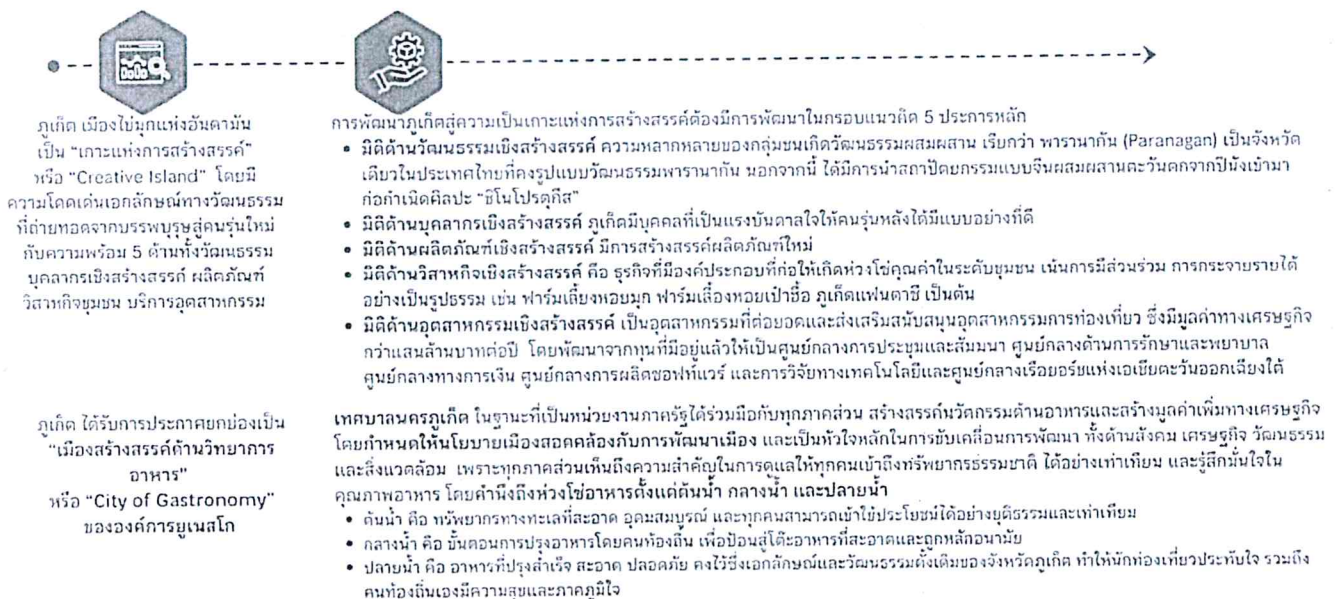
กลุ่มที่ 1 City Branding & Local Tourism Opportunity

ประเด็นการบูรณาการที่ 1 “พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา		
ลักษณะพื้นที่/สภาพปัจจุบันของพื้นที่	ประเด็นปัญหา	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน
- จังหวัดพังงา ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนบน ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกติดกับทะเลอันดามัน - จังหวัดพังงามีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็น อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เขาตะปู) เขาหลัก – เขาลำรู หาดบางลึก แหลมปะการัง อุทยานแห่งชาติเขาลำปี – หาดท้ายเหมือง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน เป็นต้น - โดยจากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวประเทศไทย ปี 2567 พังงา มีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนภาคใต้ เป็นอันดับที่ 4 จาก 14 จังหวัดในภาคใต้ และเป็นอันดับที่ 7 จากผู้เยี่ยมเยือนทุกภูมิภาค โดยจัดอยู่ใน 10 จังหวัดลำดับแรกของประเทศ แสดงให้เห็นว่าจังหวัดพังงาเป็นเมืองหลัก ที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนในจำนวนมาก สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดพังงา ในปี 2567 มากกว่า 50,000 ล้านบาท - นอกจากนี้ จังหวัดพังงายังมีเทศกาลงานประเพณีสำคัญของจังหวัด ได้แก่ งานแห่เทพเจ้าศาลเจ้าแม่มาจ้อโป / วันแตงโม/ เทศกาลปล่อยเต่า/ งานประเพณีลอยเรือ/ประเพณีถือศีลกินผัก/ วันสารทเดือน 10/ ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น - รวมไปถึงจังหวัดพังงายังขึ้นชื่อในเรื่องของอาหารและของดีประจำ	การพัฒนาย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อป้องกันการเมืองซบเซา ประชาชนขาดโอกาสทางรายได้	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน “พังงาย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์” - ยกระดับความร่วมมือ สร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หน่วยงานในพื้นที่ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อช่วยกันส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดพังงาเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ - สร้างพื้นที่ สำหรับการนำเสนอผลิตภัณฑ์พื้นที่ของจังหวัด ทั้งอาหารและของดี ระลึก/ ของฝากประจำจังหวัด ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging) เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาด และการพัฒนาสินค้าเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเชิดชูอัตลักษณ์ของเมืองพังงา - ส่งเสริมการจัดกิจกรรม/ งาน Event ที่สำคัญของจังหวัดพังงา เพื่อเปิดตัวสินค้าหรือของดี ประจำจังหวัด เพื่อการสร้างแบรนด์ให้เป็นที่จดจำ - พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับปรุงถนน การเพิ่มแสงไฟริมทาง การสร้างทางเท้า – ทางม้าลายที่ปลอดภัย

ประเด็นการบูรณาการที่ 1 “พึ่งพาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา		
ลักษณะพื้นที่/สภาพปัจจุบันของพื้นที่	ประเด็นปัญหา	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน
จังหวัด ไม่ว่าจะเป็นแกงกระดุกอ่อน คั่วเครื่องราหัวเปราะ/ อาจากตุ/ ขนมเต้าส้อ/ ลูกชก/ ผลิตภัณฑ์จาก “ต้นเงือกปลาหมอ”/ ส้มควายแปรรูป เป็นต้น		

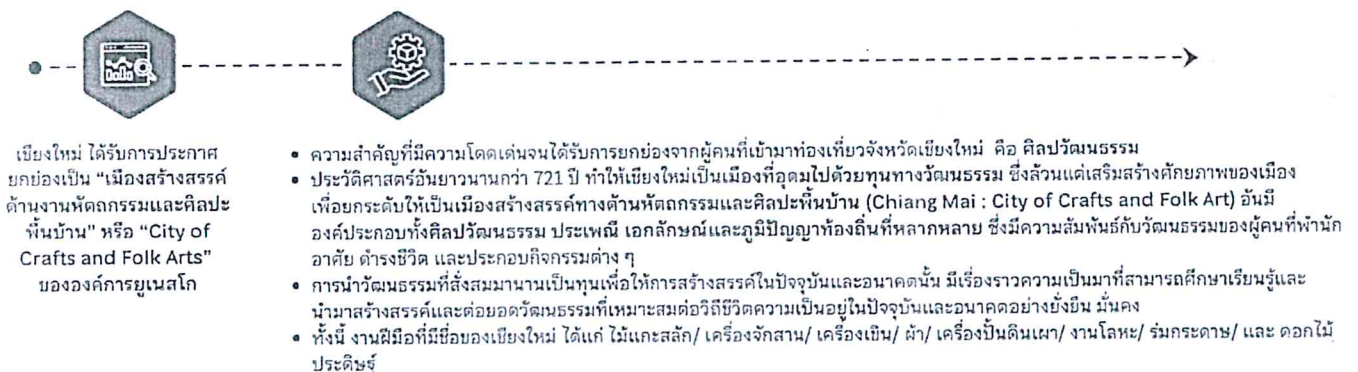
กรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ/ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต (เมืองหลัก) ต้นแบบเกาะแห่งการสร้างสรรค

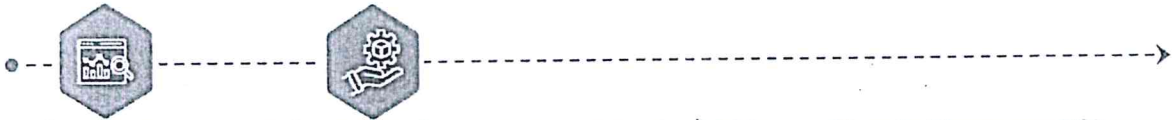

กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ (เมืองหลัก)

ต้นแบบเมืองสร้างสรรค์ด้านงานหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน

กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย (เมืองรอง) ต้นแบบเมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ

จังหวัดเชียงราย ได้รับการประกาศยกย่องเป็น "เมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ" หรือ "City of Design" ขององค์การยูเนสโก

- ได้ชื่อว่าเป็นจังหวัด ที่เปรียบเสมือนบ้านของศิลปิน พร้อมทั้งยังมีเป้าหมายแก้ปัญหาเมืองให้ครอบคลุมทุกมิติให้การออกแบบเป็นดั่งขับเคลื่อนเมืองให้เป็นมิตรที่ดีสำหรับทุกคน
- นำร่องย่าน "ในเวียง" ให้เป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้นแบบของจังหวัด พร้อมยกระดับเชียงรายสู่การเข้าร่วมเป็นเมืองสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- จังหวัดเชียงราย มีสินทรัพย์ด้านวัฒนธรรม ศิลปะและความหลากหลายของเชื้อชาติ ประกอบกับจังหวัดมีนโยบายด้านการพัฒนาเมืองด้วยการออกแบบ ภายใต้กิจกรรม "Co-create Chiang Rai 2022" ประกอบไปด้วยการดำเนินการ ดังนี้
 - 1. การพัฒนาพื้นที่รอบระบบขนส่งมวลชน (TOD-Mixed Use Development) โดยการพัฒนาพื้นที่รอบขนส่งมวลชนขนาดเล็กที่อยู่ใจกลางเมือง ทำหน้าที่เชื่อมต่อการเดินทางภายในเมือง สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนทัศนียภาพที่เอื้อต่อการเดินทาง พร้อมทั้งยังมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม ได้แก่ พื้นที่สำหรับนักสร้างสรรค์ (Creative Hub) พื้นที่สีเขียว (Pocket Park) และระบบเชื่อมต่อการขนส่งขนาดเล็ก (Feeder) โดยการเพิ่มจุดรับส่ง และจำนวนรอบของรถราง
 - 2. การพัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อไปยังจุดค้าขายของเมือง (Connecting Route) โดยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเชื่อมต่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งการเดินทาง และขนส่งขนาดเล็กของเมือง การจัดทำแผนที่แนะนำสถานที่สำคัญ การจัดทำป้ายบอกทาง/ ป้ายจุดรับส่งขนส่งขนาดเล็ก
 - 3. การปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางมาลาย
 - 4. การทดลองปรับการใช้พื้นที่ภายในอาคารในท่าซาร์ให้เป็น Chiang Rai Night Bazaar Creative Space เพื่อให้เป็นพื้นที่ทำงานหรือจัดกิจกรรมของกลุ่มนักออกแบบ นักสร้างสรรค์ และศิลปินกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายให้มาทำงานร่วมกัน โดยกิจกรรมประกอบด้วย Exhibition การจัดทำนิทรรศการของกลุ่มนักสร้างสรรค์ท้องถิ่นเชียงราย / Music and Performance art/ Pop-up Market การจัดตลาดนัดสร้างสรรค์จำหน่ายผลิตภัณฑ์และผลงานของกลุ่มนักออกแบบ นักสร้างสรรค์ และศิลปินกว่า 25 ร้านค้า/ Workshop การจัดกิจกรรมสอนทำงานฝีมือหรือผลงานสร้างสรรค์ในแบบฉบับเมืองเชียงราย
- จังหวัดเชียงราย ยังมีโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวเชียงรายและชนเผ่า อาทิเช่น โครงการพัฒนาคอกุ้ง เปลี่ยนจากพื้นที่เขาหัวโล้น และให้ความสำคัญกับการดูแลสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการดูแลผู้คนและสร้างแบรนด์ในระดับนานาชาติ ชั่นคือ แบรินด์ "กอยดุง"
- การเป็น Wellness City ที่เป็นจุดหมายปลายทางให้ผู้คนมาดูแลสุขภาพกาย สุขภาพใจ ด้วยการบริโภคและ Service Design ในระดับเคลื่อน โดยครอบคลุมทั้งในเรื่องของศิลปะและการออกแบบ Business Design
- นอกจากนี้ ยังมีการปรับเอาแนวคิด Vernacular Design มาใช้ โดยเชื่อว่าชาวเชียงรายที่กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอในเชียงราย มีความเป็นนักออกแบบ จึงมีแนวทางที่จะขับเคลื่อนและสร้าง Design Community ขึ้นมา และต่อยอดสู่การเปิด Design School ที่ อพท. จะสนับสนุนต่อไป
- สำหรับความร่วมมือของเชียงรายในการสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่น ยังอยู่ที่ภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วน เช่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีห้องแล็บทันสมัยควบใจกับผู้ผลิตเครื่องสำอาง มีโรงงานต้นแบบสำหรับทำ Food Test เป็นศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ มีศูนย์สมุนไพรรไทยที่เปิดกว้างให้ Young Entrepreneurs ที่อยู่ในเครือข่ายนักออกแบบสร้างสรรค์ไปได้

ถอดบทเรียนกรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ/ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และความเกี่ยวข้องกับแผนระดับต่าง ๆ

1. แผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยยุทธศาสตร์ชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยประเด็นในแผนแม่บท ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ประเด็นที่ 5 การท่องเที่ยว ประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ และประเด็นที่ ๘ ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีจุดหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย หมายความว่า 2 ไทยเป็นจุดหมายหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน หมายความว่า 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ และหมายความว่า 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน
- แผนพัฒนาจังหวัดพังงา (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครบวงจร ที่มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มในการท่องเที่ยวและการบริการแนวใหม่ ที่เน้นคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ในขณะเดียวกันก็รักษารูปร่างได้เดิม รวมถึงการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ทั้งในด้านจุดเด่นของเมือง และกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับเมือง

- การวิเคราะห์จุดเด่น/ ข้อจำกัดของเมือง อาทิ ด้านกายภาพ (การเป็นเมืองชายทะเล) ด้านมุมมองทัศนียภาพ (การเป็นเมืองรอง สงบ เป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่า วัฒนธรรมเมือง) ด้านลักษณะทางธรรมชาติ/ ลักษณะทางสังคม (การยังคงความเป็นรูปแบบ ธรรมชาติ และสังคมแบบดั้งเดิม) โครงสร้างพื้นฐาน (อาจเป็นข้อจำกัด อาทิเช่น การไม่มี สนามบิน หรือการที่ยังไม่มีการขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุมทั่วถึง เป็นต้น)
- การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย อาทิ การกำหนดเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ (มีระยะเวลาในการพำนักรานาน มีการใช้จ่ายเงินในท้องถิ่น และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน) ซึ่งมีความต้องการที่สอดคล้องกับจุดเด่นของเมือง ในด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

3. การสร้างการมีส่วนร่วม

- การกำหนดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กับภาคประชาชน ทั้งชุมชนและผู้ประกอบการ
- การกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับเมือง การกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจนการกำหนดบทบาทของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

4. การพัฒนา และสื่อสารจุดเด่น

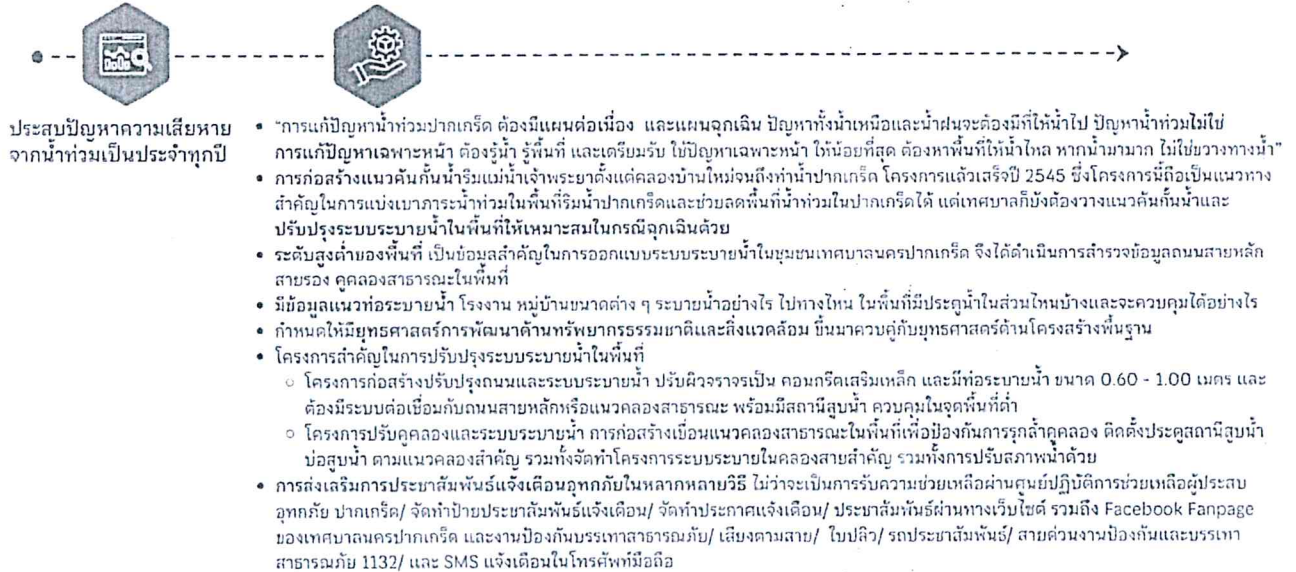
- การนำเครื่องมือ อาทิ Business Canvas/ Design Thinking และ Foresight มาช่วยกำหนดเป็นแนวทางในการกำหนดจุดเด่นของเมือง สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
- การกำหนดแนวทางในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- การกำหนดบทบาทของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดภาพลักษณ์การเป็นเมืองสร้างสรรค์ และการสื่อสารภาพลักษณ์ดังกล่าว

กลุ่มที่ 2 City Wellbeing: Data and Platform Opportunity

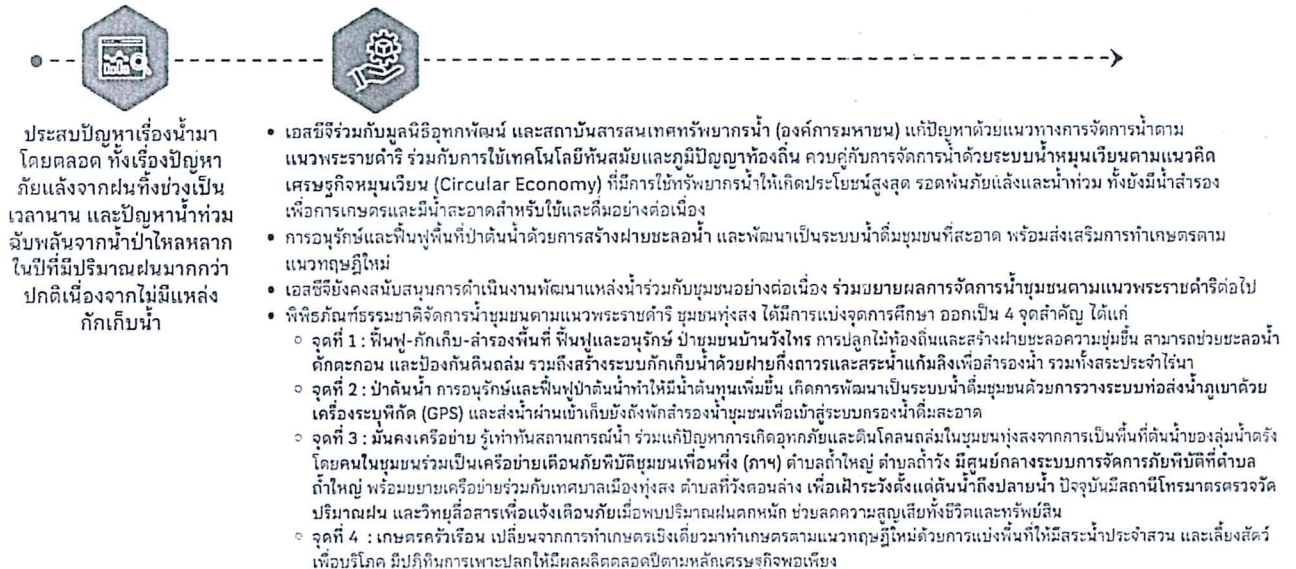
ประเด็นการบูรณาการที่ 2 “การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” โดย เทศบาลนครนครศรีธรรมราช		
ลักษณะพื้นที่/สภาพปัจจุบันของพื้นที่	ประเด็นปัญหา	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน
● จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ มีพื้นที่มากเป็นลำดับที่ 16 ของประเทศ ● จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน (ก.พ. – เม.ย.) และฤดูฝน (พ.ค. – ม.ค.) เนื่องจากฤดูฝนยาวนานกว่าฤดูร้อน ทำให้นครศรีธรรมราชต้องประสบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำ ทั้งปัญหาเรื่องน้ำจากภัยแล้งและอุทกภัย ● เนื่องจากแหล่งน้ำสำคัญ คือ คลองสาธารณะที่มีมาแต่ดั้งเดิม รวมไปถึงมีคลองส่งน้ำ/ เหมือง/ ทางระบายน้ำ/ ห้วยสายย่อยๆ กระจายน้ำลงสู่แหล่งเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรที่มีสภาพดินแข็ง วัชพืชปกคลุม ท้องคลองมีดินโคลนตกตะกอนสะสมทำให้ดินแข็งเป็นช่วง ๆ เป็นอุปสรรคในการส่งน้ำ การชักน้ำ/กระจายน้ำสู่พื้นที่เกษตรไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ทำให้น้ำมีปริมาณไม่เพียงพอกับการใช้เพื่อการเพาะปลูก เกิดภัยแล้ง ● ในช่วงฤดูฝนเกิดอุทกภัยจากการระบายน้ำในฤดูฝนไม่ดี ทำให้น้ำท่วมซึ่งเป็นระยะเวลานานเสียหายต่อพืชผล สัตว์เลี้ยง และทรัพย์สินของประชาชน ● นอกจากนี้ จากสถิติผู้ลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยเดือน ธันวาคม 2567 พบว่า มีจำนวนมากถึง 25,711 ราย และช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๘ มีจำนวน 4,909 ราย	เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นทางผ่านของน้ำจึงประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากปริมาณฝนบริเวณต้นน้ำเกิน 150 มม. อยู่เป็นประจำทุกปี	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน “การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” ● โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราช (ผันน้ำคลองเลี้ยงเมือง) ● การขุดคลอง 5 สาย การกำจัดสิ่งกีดขวางในลำคลองและจัดการระบบการระบายน้ำในเมือง ● การบริหารจัดการน้ำประปา ร่วมกับการประปาส่วนภูมิภาค ○ สำนักการประปาเทศบาลนครศรีธรรมราช ผลิตน้ำประปาว้นละ 55,000 ลบ.ม./ วัน ○ การประปาส่วนภูมิภาคสาขานครศรีธรรมราช ผลิตน้ำประปาว้นละ 11,000 ลบ.ม./ วัน ● การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนรวมถึงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโลกเสมือน (Metaverse Classroom) ให้ กับนักเรียน ● การอบรมและจัดตั้งอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน ● การพัฒนาระบบเตือนภัยอัจฉริยะ ONE ALARM ผ่านแอปพลิเคชัน LINE: @nakhoncity ซึ่งมีสมาชิกในระบบ ร้อยละ 93 ของเมือง

กรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ/ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

กรณีศึกษา “เทศบาลนครปากเกร็ด”

กรณีศึกษา “ชุมชนทุ่งสง” จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถอดบทเรียนกรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ / แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และความเกี่ยวข้องกับแผนระดับต่าง ๆ

1. แผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การบริหารอุทกภัย และภัยพิบัติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยยุทธศาสตร์ชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การบริหารอุทกภัย และภัยพิบัติ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยประเด็นในแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การบริหารอุทกภัย และภัยพิบัติ คือ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การบริหารอุทกภัย และภัยพิบัติ คือ หมายความว่า 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (กลยุทธ์สร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัล) และหมายความว่า 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กลยุทธ์เพิ่มศักยภาพในการรับมือของประชาชน และชุมชน และกลยุทธ์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยง)
- แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนากระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนรองรับการเกษตร การท่องเที่ยว และการพัฒนาจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ผ่านการอนุรักษ์ ป้องกัน พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภัยที่ยั่งยืน

2. การวิเคราะห์แนวทางการบริหารอุทกภัย และภัยพิบัติ

- เมื่อเกิดอุทกภัย สามารถกำหนดแนวทางการเตือนภัยได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเฝ้าระวังน้ำท่วม (Flood Watch) มีความหมายในการสังเกตการณ์ความเป็นไปได้ที่จะเกิดน้ำท่วม 2) การเตือนภัยน้ำท่วม (Flood Warning) การพบแนวโน้มจะมีน้ำท่วม มีการเตือนภัย และมีการเตรียมการป้องกันน้ำท่วม ๓) การเตือนภัยน้ำท่วมรุนแรง (Severe Flood Warning) การเตือนภัยให้มีการอพยพ ย้ายออกจากพื้นที่ 4) ภาวะปกติ (All Clear) การส่งสัญญาณถึงเหตุการณ์ที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติ
- อุทกภัยจึงถือเป็นภัยพิบัติอย่างหนึ่ง โดย UN International Strategy for Disaster Reduction (UNISDR) หรือ สำนักเลขาธิการระหว่างองค์การด้านยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ เพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ ได้ให้คำจำกัดความของภัยพิบัติว่า คือ สภาวะที่ระบบการทำงานของชุมชนหรือสังคมได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงเป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสีย ชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เกินกำลังความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบจะจัดการได้ และภัยพิบัติเป็นกระบวนการของความเสียหายซึ่งเป็นผลมาจากการรวมตัวกันของภัยธรรมชาติ สภาพความอ่อนแอและความสามารถหรือมาตรการที่ไม่เพียงพอที่จะลดผลด้านลบของความเสียหายนั้นได้

โดยปัจจุบันทั่วโลกยอมรับว่า ภัยพิบัติเป็นเรื่องที่จัดการได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดขึ้นก่อน มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับ “การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Management: DRM)” ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction : DRR) ได้แก่ การป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) ซึ่งได้แก่ การเผชิญเหตุ (Response) การบรรเทาทุกข์ (Relief) และการฟื้นฟู (Recovery)

- ระยะก่อนเกิดภัยพิบัติ จึงมีความสำคัญมาก และเป็นมาตรการการป้องกันและลดผลกระทบ ตลอดจนเป็นการปรับระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติให้มีขีดความสามารถในการเตรียมการเผชิญภัยพิบัติต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดภัย เป็นการลดความรุนแรงและลดความสูญเสียจากภัยพิบัติที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ โดยระยะก่อนเกิดภัยพิบัติ ให้ความสำคัญกับมาตรการด้านโครงสร้าง และการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติสามารถเชื่อมต่อบริบทข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงระดับท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นการมีระบบพยากรณ์และการแจ้งเตือนภัย ตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงระดับท้องถิ่นเชิงรุกอย่างเป็นระบบ¹

3. แพลตฟอร์มจัดการภัยพิบัติ

- ในปัจจุบันจึงมีการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการกันเพื่อจัดการภัยพิบัติได้อย่างครอบคลุมทั้งก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดภัยพิบัติ โดยไม่ต้องใช้เทคโนโลยีแยกส่วน เพื่อช่วยในระยะหรือส่วนย่อยต่าง ๆ แบบเมื่อก่อน ระบบดังกล่าวเป็นระบบที่บูรณาการเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อบริหารจัดการภัยพิบัติได้อย่างครอบคลุมทุกกระบวนการ ตั้งแต่การใช้เทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ แจ้งเตือน สรุปผล สนับสนุนการปฏิบัติการ รวมถึงคาดการณ์พื้นที่เสี่ยง และคาดการณ์ผลกระทบจากภัยพิบัติ
- แพลตฟอร์มจัดการภัยพิบัติ กรณีสึกษา เบตริอค อนาไลติกส์ เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภัยพิบัติสำหรับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม ภัยแล้ง ไฟป่า เป็นต้น ที่นำเทคโนโลยีมาบูรณาการเข้าด้วยกัน ตั้งแต่การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ รวบรวม และเชื่อมโยงข้อมูล ไปจนถึงการวิเคราะห์ แจ้งเตือน สรุปผล สนับสนุนการปฏิบัติการที่สำคัญสามารถคาดการณ์พื้นที่เสี่ยง คาดการณ์ผลกระทบจากภัยพิบัติ และคำนวณเส้นทางในการเข้าช่วยเหลือได้ แพลตฟอร์มจัดการภัยพิบัติช่วยจัดการน้ำท่วมได้ โดย 4 องค์ประกอบได้แก่ 1. จัดเก็บข้อมูล อาทิ การติดตั้งระบบโทรมาตรตรวจวัดระดับน้ำอัตโนมัติในจุดที่เหมาะสม (สถานีสูบน้ำ พื้นที่ต้นน้ำ หรือที่อื่น ๆ) การนำโดรนหรือหุ่นยนต์ไร้คนขับในการสำรวจและบันทึกภาพถ่ายทางอากาศ หรือการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่จุดวัดระดับน้ำที่ไม่ได้ติดตั้งระบบโทรมาตรอัตโนมัติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำข้อมูลของท้องถิ่นและที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลควบคู่ไปกับการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเฉพาะข้อมูลครัวเรือนเพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญการช่วยเหลือ/อพยพ 2. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล อาทิ เทคโนโลยีในการจัดเก็บและจัดการข้อมูลแบบเรียลไทม์ มีการนำปัญญาประดิษฐ์ และ Machine Learning ในกระบวนการทับซ้อนข้อมูล ก่อนประมวลผลและการวิเคราะห์

¹ แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติ: จากภาครัฐสู่ชุมชน โดย เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร, อธิภัทร ลอยวิรัตน์, ปริญญช วัฒนกุล และอาภาภรณ์ จวนสงว วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2563)

อัตโนมัติ 3. รายงานผลผ่าน Dashboard ซึ่งจะแสดงผลการวิเคราะห์ผ่านแผนที่จำลอง หรือ Dashboard ให้ผู้ใช้งานเห็นภาพที่เข้าใจได้ง่าย สั่งการ และใช้ประโยชน์ต่อได้ทันที ซึ่งใน Dashboard ดังกล่าวมีข้อมูลด้านพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ปลอดภัย ข้อมูลครัวเรือน การคาดการณ์ปริมาณและทิศทางของน้ำท่วม แนวทางในการจัดลำดับความช่วยเหลือ รวมถึงข้อมูลเรียลไทม์ของโทรมาตรตรวจวัดระดับน้ำ และภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เป็นต้น โดยมีระบบแจ้งเตือนข้อมูลต่าง ๆ เมื่อถึงสถานะ จุด หรือเส้นที่ผู้ใช้งาน กำหนดไว้ตามที่แต่ละท้องถิ่นต้องการ ทำให้ไม่ต้องเฝ้าระวังหรือตรวจสอบอยู่หน้าจอ ตลอดเวลา 4. สนับสนุนการปฏิบัติการ จากข้อมูลที่รายงานใน Dashboard ของแพลตฟอร์ม จัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น ทำให้ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานสามารถสั่งการ และดำเนินการต่ออย่างรวดเร็ว เช่น นำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมไปแจ้งเตือนภัย ผ่านเสียงตามสาย หรือช่องทางโซเชียลต่าง ๆ ถึงสถานการณ์และแนวทางในการปฏิบัติตัว หรือใช้ในการประชุมวางแผนการปฏิบัติงานบริหารจัดการสถานการณ์น้ำท่วมระหว่าง ศูนย์บัญชาการข้อมูล เจ้าหน้าที่หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทางออนไลน์ โดยที่ทุกคน เห็นข้อมูลเรียลไทม์ที่ตรงกัน เป็นต้น²

4. แนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการภัยพิบัติ

- แนวทางสำหรับการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการภัยพิบัติ จึงมีดังนี้ 1. รวบรวมข้อมูล เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ มักจะมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อุปกรณ์ IoT เซนเซอร์ และเทคโนโลยีการสำรวจ มาช่วยจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง เร็ว และแม่นยำ ยกตัวอย่าง เช่น ข้อมูลรายงานภัยพิบัตีย้อนหลังและปัจจุบัน แผนที่เกิดภัยพิบัติ แผนที่ดินถล่ม ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม จุดความร้อน เรดาร์ฝน ข้อมูลจากระบบโทรมาตร เป็นต้น 2. วิเคราะห์ความเสี่ยง หลังจากจัดเก็บข้อมูลมาแล้วจะเข้าสู่การประมวลผล ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะมีปริมาณมหาศาลและกระจายกระจาย จึงมักจะใช้ AI และ Machine Learning มาจัดเรียงและซ้อนทับข้อมูลเป็นชั้นข้อมูลที่ถูกต้อง พร้อมจัดระบบ และประมวลผลเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความหมาย 3. รายงานผลผ่าน Dashboard เมื่อระบบวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มักจะมีการแสดงผลการวิเคราะห์ผ่านแผนที่จำลอง หรือ Dashboard เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเห็นภาพและเข้าใจได้ง่ายและทันที ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เสี่ยง ผลกระทบที่จะเกิด ผู้ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางในการจัดลำดับความช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งรายงานนี้ไม่เพียงเห็นได้ภายในศูนย์บัญชาการข้อมูลเท่านั้น แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนงานที่รับผิดชอบ และผู้ที่อยู่หน้างานที่มีสิทธิ์เข้าใช้งานระบบได้ ก็จะสามารถเห็นข้อมูลได้เช่นเดียวกัน จึงทำให้สามารถวางแผนและปฏิบัติการได้เร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงเท่านั้นระบบมักจะมีเครื่องมือในการส่งออกรายงานไปยังผู้อื่น เพื่อให้ดำเนินการในการจัดการภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็วมากขึ้นด้วย 4. การแจ้งเตือน และเข้าปฏิบัติการ หลังจากประเมินสถานการณ์และวางแผนการดำเนินงาน โดยอาศัย รายงานผลจาก Dashboard แล้ว ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะสามารถดำเนินการต่ออย่างรวดเร็ว โดยอาจแจ้งเตือนภัยผ่านเสียงตามสาย หรือช่องทางโซเชียลต่าง ๆ ถึงสถานการณ์และแนวทางในการปฏิบัติตัว ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่หน่วยงาน

² ที่มา <https://bedrockanalytics.ai/blog/technology/what-is-a-disaster-management-system-disaster-management-why-reduce-the-process-increase-efficiency-and-reduce-losses>

หรือผู้เกี่ยวข้องที่เข้าใช้งานระบบได้ หรือรับข้อมูลจากระบบมาก็จะเห็นข้อมูล สถานการณ์แบบเรียลไทม์ใน Dashboard ทำให้เข้าปฏิบัติการได้ทันที และวางแผน การปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์จริง โดยอาศัยข้อมูล จาก Dashboard ทั้งสถานการณ์เรียลไทม์ การคาดการณ์แนวโน้ม สถานการณ์ของผู้ได้รับ ผลกระทบ รวมถึงลำดับการเข้าช่วยเหลือ เป็นต้น³

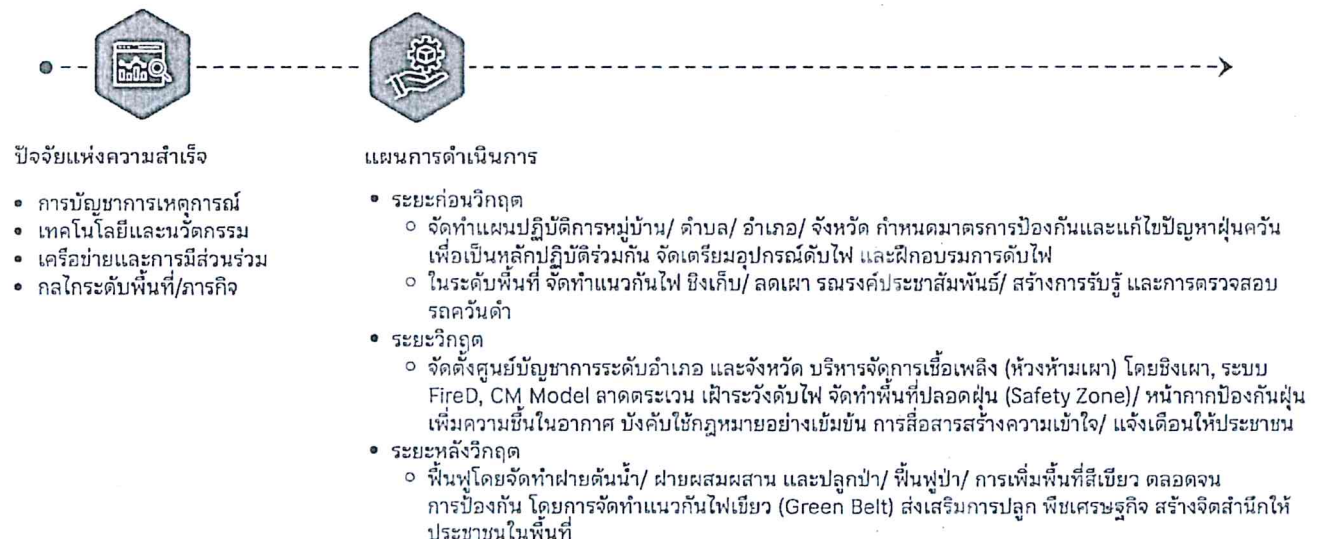
ประเด็นการบูรณาการที่ 3 “การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)” โดย เทศบาลนครลำปาง		
ลักษณะพื้นที่/สภาพปัจจุบันของพื้นที่	ประเด็นปัญหา	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน
● จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีพื้นที่เป็นที่ราบ ล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ ● จากลักษณะพื้นที่ ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายกันกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ปัญหาหนึ่งที่สำคัญของจังหวัดลำปาง คือ ปัญหาสิ่งแวดล้อม หมอกควัน ไฟป่า การลักลอบเผาป่า การบุกรุกป่า ชุมชน โดยที่พื้นที่ที่ประสบปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ได้แก่ ○ พื้นที่บูรณาการอุทยานแห่งชาติเขลางค์บรรพต (ดอยพระบาท) เทือกดอยพระบาท มีพื้นที่ประมาณ 70,000 ไร่ แบ่งเป็น ป่าอนุรักษ์เขตเตรียมการอุทยานแห่งชาติเขลางค์บรรพต ประมาณ 49,400 ไร่ สวนรุกขชาติพระบาท 1,290 ไร่ รวม 50,690 ไร่ ○ มีหน่วยบูรณาการเชิงพื้นที่ 1 หน่วยงาน คือ สถานีควบคุมไฟป่า พระบาท-ม่อนพระยาแช่/ป่าชุมชน จำนวน 14 หมู่บ้าน เนื้อที่ประมาณ 20,000 ไร่/ และที่ราชพัสดุศูนย์ราชการจังหวัดลำปางที่มีสภาพเป็นป่า 2,700 ไร่	ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน “การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)” ● ทบทวนและจัดทำแผนเผชิญเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญห ● เตรียมความพร้อมกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ● จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ● สร้างความตระหนักแก่ประชาชน ● จัดหาจอมอนิเตอร์/ อากาศยานไร้คนขับ เครื่องตรวจจับความร้อน/ กล้องวงจรปิด (CCTV) ● การมอบหมายให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมดำเนินการด้านสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพประชาชน

³ ที่มา <https://bedrockanalytics.ai/blog/technology/what-is-a-disaster-management-system-disaster-management-why-reduce-the-process-increase-efficiency-and-reduce-losses>

ประเด็นการบูรณาการที่ 3 “การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)” โดย เทศบาลนครลำปาง		
ลักษณะพื้นที่/สภาพปัจจุบันของพื้นที่	ประเด็นปัญหา	แนวทางการบูรณาการ/ การดำเนินงาน
○ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษ (พื้นที่สีแดง) ประมาณ 20,000 ไร่ พื้นที่สีแดงนี้ มีทั้งเขตเตรียมการอุทยานฯ เขตป่าชุมชน และพื้นที่ ราชพัสดุ ที่กระทรวงมหาดไทยขอใช้เป็นศูนย์ราชการวังหัวด เป็นพื้นที่ใกล้ตัวเมือง ● หากเกิดไฟป่านอกจากความเสียหายของสิ่งแวดล้อมแล้ว จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในวงกว้าง และมีความอ่อนไหวต่อสื่อสาธารณะ จึงต้องให้ความสำคัญในการควบคุมไม่ให้เกิดการลักลอบเผาอย่างเข้มงวด		

กรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ / แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ถอดบทเรียนกรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบ / แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และความเกี่ยวข้อง
กับแผนระดับต่าง ๆ

1. แผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง
ขนาดเล็ก (PM2.5)

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยยุทธศาสตร์ชาติที่มีความเกี่ยวข้อง
กับการพัฒนาเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก
(PM2.5) คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยประเด็นใน
แผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า
หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) คือ ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีหมวดหมายที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง
ขนาดเล็ก (PM2.5) คือ หมวดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย
เติบโตได้อย่างยั่งยืน (กลยุทธ์สร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัล)
หมวดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กลยุทธ์เพิ่มศักยภาพในการรับมือของประชาชน
และชุมชน และกลยุทธ์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยง)
- แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน) ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2568 โดยมีประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและ
ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย เพื่อสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีของ
ประชาชน โดยการเพิ่มศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างความมั่นคงใน
ชีวิตและทรัพย์สิน และประเด็นการพัฒนาที่ 5 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการป้องกันและแก้ไขปัญห
ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
และนำเทคโนโลยีมาปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไข

2. การวิเคราะห์แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก
(PM2.5)

- ปัจจุบัน สาเหตุการเกิดไฟป่าในประเทศไทยเกือบทั้งหมดเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์
และไฟป่าจะเกิดจากสาเหตุธรรมชาติน้อยมาก อีกทั้งไฟป่ายังเป็นสาเหตุหลักของปัญหา
หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
- การแก้ปัญหไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่
ส่วนแรก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับจังหวัดและฝ่ายความมั่นคง
(กองทัพบก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กองทัพอากาศ)
จัดชุดปฏิบัติการ ชุดลาดตระเวน จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง
พื้นที่เป้าหมายหลักที่เป็นพื้นที่มุ่งเป้าในป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติร่วมกับชุมชน
ที่อยู่ในและใกล้พื้นที่ป่าเพื่อป้องกัน จับกุมการบุกรุกและเผาพื้นที่ป่าและการดับไฟ
สร้างการรับรู้ ปลุกจิตสำนึกให้กับชุมชนในพื้นที่ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม

ในการจัดการป่าและการดับไฟป่า ส่วนที่สอง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติการตามแผนบริหารจัดการเชื้อเพลิง และแจ้งให้คณะกรรมการระดับจังหวัดทราบ ส่วนที่สาม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจังหวัด ประกาศจำกัดการเข้า พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงในช่วงเวลาที่เหมาะสม ของแต่ละพื้นที่ตามประกาศของเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันการลักลอบเผาในพื้นที่ป่า⁴

3. แพลตฟอร์มจัดการไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)

- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ได้มีการพัฒนาระบบให้บริการข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ดาวเทียมที่จะช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการปัญหาไฟป่าในประเทศไทย ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เรียกว่า “Disaster Platform” หรือ “ระบบสนับสนุน การตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ภัยพิบัติ” โดยมีการนำเสนอภาพรวมสถานการณ์ ภัยพิบัติล่าสุดของประเทศไทยในรูปแบบ Story Map เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ในการเฝ้าระวังภัยพิบัติให้กับสังคม ชุมชน และยังเป็น อีกหนึ่งช่องทางให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว ผ่านระบบออนไลน์ โดยระบบจะเน้นการให้บริการข้อมูลในหลากหลายรูปแบบ มีการแสดงผลเป็นแบบ Dashboard หรือ หน้าจอที่สรุปข้อมูลทุกอย่างให้อยู่ในหน้าจอเดียว นอกจากนี้ยังมีการให้รายละเอียดข้อมูลของการเกิดภัยพิบัติทั้งน้ำท่วม ภัยแล้ง ไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศที่ได้จากเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ หากดาวเทียมโหลดข้อมูล สามารถลงทะเบียนยืนยันตัวตนครั้งแรก เพื่อใช้บริการได้ฟรี⁵
- GISTDA จัดทำ Application รายงานค่าฝุ่น PM2.5 ด้วยข้อมูลจากดาวเทียมแบบรายชั่วโมง ผ่านแอปพลิเคชัน “เช็คฝุ่น” ทั้งนี้ข้อมูลบนแอปพลิเคชันมีการใช้เทคโนโลยีดาวเทียม ร่วมกับ AI (Artificial Intelligence) ในการวิเคราะห์ค่าฝุ่น PM2.5 แบบรายชั่วโมง ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ร่วมกับการใช้ข้อมูลการตรวจวัด PM2.5 จากกรมควบคุมมลพิษ และข้อมูลสภาพอากาศ จากกรมอุตุนิยมวิทยา รวมถึงข้อมูลของแหล่งกำเนิดฝุ่น อาทิเช่น จุดความร้อน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนมาก มานำเสนอในรูปแบบข้อมูลตัวเลข และค่าสีในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจสถานการณ์ได้ง่ายยิ่งขึ้น⁶
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินนโยบาย ในมาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการบูรณาการแก้ไขสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 ร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการ ได้มีการพัฒนา การใช้งานแอปพลิเคชัน Air4thai ให้เป็นผู้ช่วยสำคัญในการรายงานคุณภาพอากาศ ประจำวัน ซึ่งเลือกดูข้อมูลผลการตรวจวัดได้ทั้งรายชั่วโมงและค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง รวมถึงย้อนหลัง หรือดูการคาดการณ์สถานการณ์ฝุ่นล่วงหน้าได้ 7 วัน ซึ่งการตรวจวัดและ รายงานคุณภาพอากาศของแอปพลิเคชัน Air4thai เป็นไปตามมาตรฐานสากล จากองค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา U.S. EPA และได้รับการดูแล อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าค่าถูกต้องตลอดเวลา โดยประชาชนผู้ใช้งานแอปพลิเคชัน Air4thai สามารถเข้าถึงข้อมูลค่าฝุ่น PM2.5 ในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศได้อย่างรวดเร็ว

⁴ ที่มา <https://www.pcd.go.th/airandsound>

⁵ ที่มา <https://disaster.gistda.or.th/>

⁶ ที่มา https://www.gistda.or.th/news_view.php?n_id=5329

เพียงปลายนิ้วมือ โดยจะเห็นถึงสภาพของคุณภาพอากาศว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเตรียมการและวางแผนการดำเนินชีวิต หรือเดินทางได้สะดวกยิ่งขึ้น⁷

- แนวทางสำหรับการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการภัยพิบัติ จึงมีดังนี้ 1. รวบรวมข้อมูล เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ มักจะมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อุปกรณ์ IoT เซนเซอร์ และเทคโนโลยีการสำรวจ มาช่วยจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง เร็วใหม่ และแม่นยำ เช่น ข้อมูลรายงานภัยพิบัติย้อนหลังและปัจจุบัน แผนที่เกิดภัยพิบัติ แผนที่ดินถล่ม ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม จุดความร้อน เรดาร์ฝน ข้อมูลจากระบบโทรมาตร เป็นต้น 2. วิเคราะห์ความเสี่ยง หลังจากจัดเก็บข้อมูลมาแล้วจะเข้าสู่การประมวลผล ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะมีปริมาณมหาศาลและกระจัดกระจาย จึงมักจะใช้ AI และ Machine Learning มาจัดเรียงและซ้อนทับข้อมูลเป็นชั้นข้อมูลที่ต้องการ พร้อมจัดระบบและประมวลผลเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีคุณภาพ 3. รายงานผลผ่าน Dashboard เมื่อระบบวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มักจะมีการแสดงผลการวิเคราะห์ผ่านแผนที่จำลอง หรือ Dashboard เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเห็นภาพและเข้าใจได้ง่ายและทันที ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เสี่ยง ผลกระทบที่จะเกิด ผู้ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางในการจัดลำดับความช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งรายงานนี้ไม่เพียงเห็นได้ภายในศูนย์บัญชาการข้อมูลเท่านั้น แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนงานที่รับผิดชอบ และผู้ที่อยู่หน้างานที่มีสิทธิ์เข้าใช้งานระบบได้ก็จะสามารถเห็นข้อมูลได้เช่นเดียวกัน จึงทำให้สามารถวางแผนและปฏิบัติการได้เร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงเท่านั้นระบบมักจะมีเครื่องมือในการส่งออกรายงานไปยังผู้อื่น เพื่อให้ดำเนินการในการจัดการภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็วมากขึ้นด้วย 4. แจ้งเตือนและเข้าปฏิบัติการ หลังจากประเมินสถานการณ์และวางแผนการดำเนินงาน โดยอาศัยรายงานผลจาก Dashboard แล้ว ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะสามารถดำเนินการต่ออย่างรวดเร็ว โดยอาจแจ้งเตือนภัยผ่านเสียงตามสาย หรือช่องทางโซเชียลต่าง ๆ ถึงสถานการณ์ และแนวทางในการปฏิบัติตัว ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่หน้างานหรือผู้เกี่ยวข้องที่เข้าใช้งานระบบได้หรือรับข้อมูลจากระบบมาก็เห็นข้อมูลสถานการณ์แบบเรียลไทม์ใน Dashboard ทำให้เข้าปฏิบัติการได้ทันที และวางแผนการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์จริง โดยอาศัยข้อมูลจาก Dashboard ทั้งสถานการณ์เรียลไทม์ การคาดการณ์แนวโน้ม สถานการณ์ของผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึงลำดับการเข้าช่วยเหลือ เป็นต้น⁸

⁷ ที่มา <https://www.pcd.go.th/>

⁸ <https://bedrockanalytics.ai/blog/technology/what-is-a-disaster-management-system-disaster-management-why-reduce-the-process-increase-efficiency-and-reduce-losses>

(4) กระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบาย (STO Policy Innovation Lab)

สำนักงาน ป.ย.ป. ได้ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการพัฒนากิจกรรมกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบาย (STO Policy Innovation Lab) เพื่อเป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตร ได้แก่ ป.ย.ป. 1/ ป.ย.ป. 2/ ป.ย.ป. 3/ และ ป.ย.ป. 4 ได้เรียนรู้และสามารถ พัฒนาดันแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Design Thinking Model หรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการพัฒนาดันแบบการบูรณาการหรือการทำงานระหว่างหน่วยงานเพื่อนำไปสู่ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำภาพฉายอนาคต⁹

หลักสำคัญของการมองอนาคต

หลักสำคัญของการมองอนาคตมีหลายด้าน และมีความจำเป็นสำหรับการพัฒนา/นวัตกรรมนโยบาย ภาครัฐ โดยหลักสำคัญของการมองอนาคต มี 4 ลักษณะดังนี้

1. สร้างภาพอนาคตที่หลากหลายและครอบคลุมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่ภาครัฐ ไม่ได้แก้ปัญหามีอยู่ และปัญหานั้นก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ได้ตามมา และสร้างผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของประชาชน

2. การมองอนาคตต้องใช้ความคิดเชิงวิพากษ์ ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ เพื่อป้องกันการมองอนาคตแบบนามธรรม (Abstract Future) จึงต้องมีเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ อนาคต โดยเฉพาะในกระบวนการที่ต้องคิด คาดการณ์ หรือการกำหนดเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา

3. การมองอนาคตต้องใช้ความคิดเชิงวิพากษ์ ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการนั้น จำเป็นต้องผสมผสานแนวโน้มของปัจจัยขับเคลื่อน (Driver Trends) ความไม่แน่นอน (Uncertainties) และเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด (Surprises) ที่เป็นสถานการณ์สำคัญของประเทศ และการดำเนินงานของภาครัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

4. กระบวนการมองอนาคต จึงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่อาจมีความคิดหรือคุณค่าที่หลากหลาย และอาจมีมุมมองเกี่ยวกับปัญหา หรือการมีแผนงานโครงการที่สอดคล้องกัน ส่งเสริมกัน หรืออาจซ้ำซ้อนกัน

ขั้นตอนสำคัญของการสร้างภาพฉายอนาคต¹⁰

ขั้นตอนดังกล่าวพัฒนาจากกระบวนการสร้างภาพฉายอนาคตของ Joseph Voros กระบวนการ Generic Foresight Model (GFM) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดคำถามการวิเคราะห์

⁹ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.), ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก

https://datacatalog.onde.go.th/sr_Latn/dataset/zx5-1

¹⁰ ที่มา: พัฒนจากกระบวนการสร้างภาพฉายอนาคตของ Joseph Voros - Generic Foresight Model (GFM) หรือ Generic Foresight Process Framework Sr. <https://researchbank.swinburne.edu.au/items/48369b6f-dc46-4648-9f03-871981d01a89/1/>

ระบุคำถามหลัก (Define Focal Questions) การตั้งคำถามที่ตื้นนั้นควรเป็นคำถามที่เฉพาะเจาะจง และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการทราบเพื่อให้ได้คำตอบหรือภาพอนาคตที่ชัดเจนและตรงประเด็น โดยควรมีองค์ประกอบ ได้แก่ ขอบเขต กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และระยะเวลา อาทิเช่น

ประเด็น	ขอบเขต	กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
เศรษฐกิจ สร้างสรรค์	การพัฒนา ยานให้มีคุณลักษณะ เศรษฐกิจสร้างสรรค์จะต้อง มีรูปแบบ และองค์ประกอบ แบบใด และก่อให้เกิดประโยชน์ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อมอย่างไร	- ประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการในย่าน - ภาครัฐ ภาคเอกชน อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวง มหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุม และนิทรรศการ เป็นต้น	3 ปี
สิ่งแวดล้อม	การพัฒนา Platform เพื่อให้ เกิดการให้ข้อมูลภาครัฐ และประชาชน หรือการป้องกัน หรือลดปัญหาภัยพิบัติ (อาทิ น้ำท่วมหรือ PM2.5) จะต้อง มีรูปแบบ และองค์ประกอบแบบใด และก่อให้เกิดประโยชน์ในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไร เป็นต้น	- ประชาชน ชุมชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง - ภาครัฐ ภาคเอกชน อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวง สาธารณสุข สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นต้น	3 ปี

2. การวิเคราะห์แนวโน้ม

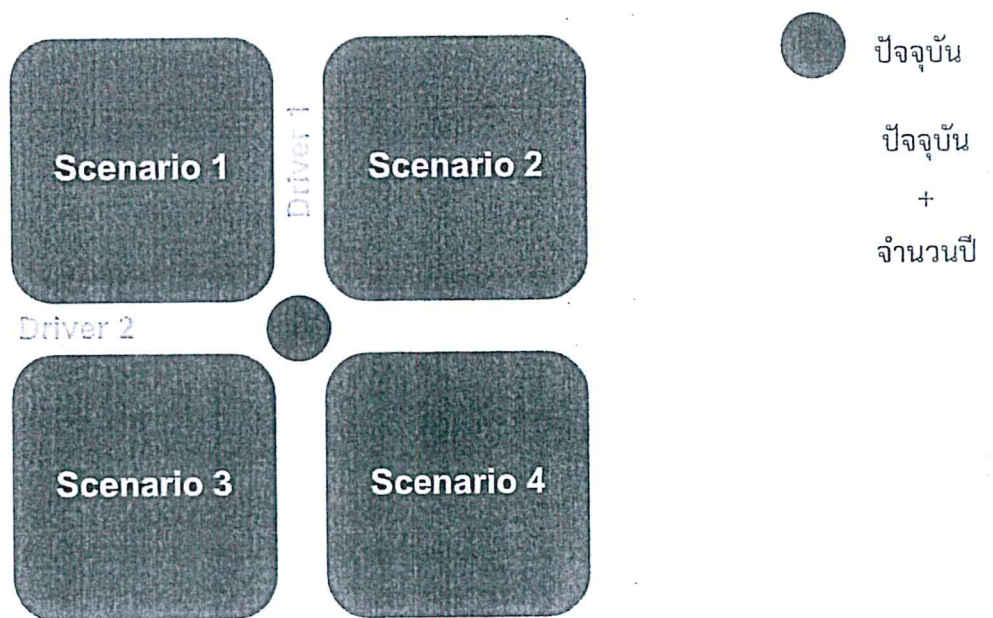
การค้นหาและระบุแนวโน้ม (Trends) และแนวโน้มสำคัญ (Driver Trends) ในประเด็นที่ตั้งคำถาม โดยจะต้องนำนโยบายภาพรวมของประเทศ ตลอดจนนโยบายและการดำเนินงานของภาครัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นมาวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์ความไม่แน่นอนสำคัญ

การระบุและวิเคราะห์ปัจจัยความไม่แน่นอนสำคัญ (Key Uncertainties) ซึ่งมีความไม่แน่นอน ในด้านของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ คาดเดาไม่ได้ว่าจะเกิดขึ้นในทิศทางใดกันแน่ แต่การเกิดขึ้นของปัจจัย เหล่านี้มีผลกระทบสูงต่อการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กร

4. การกำหนดฉากทัศน์ และการกำหนดทางเลือก (Alternative)

การกำหนดฉากทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ หากปัญหาหรือประเด็นบูรณาการไม่ได้รับการแก้ปัญหา หรืออาจมีการแก้ปัญหาไม่ถูกวิธี หรือหากปัญหาหรือประเด็นบูรณาการมีการดำเนินการแต่ผลที่ออกมา ไม่เป็นดังที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ Design Thinking

การใช้ Design Thinking ในภาครัฐ มีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

- การวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้มุมมองของผู้รับบริการ/ ประชาชน (Citizen) โดยเฉพาะประสบการณ์ของประชาชน (Citizen Experience) ก่อนการวิเคราะห์ปัญหาโดยแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ (Transactional Experience)
- การสำรวจหาโอกาสใหม่ ๆ (การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชื่อมโยง และกำหนดประเด็น) ซึ่งเป็นการมองปัญหาแบบ Explorative มากกว่าการพิสูจน์ยืนยันสมมติฐานจากหลักเกณฑ์กฎหมาย หรือแผนงานงบประมาณที่เกี่ยวข้อง (หรือการมองปัญหา และเป็นการตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ การอธิบายเหตุผลว่าปัญหาสอดคล้องกับหน่วยงานใด/ แผนงานใด) ซึ่งเป็นการมองปัญหาแบบ Confirmative
- การแก้ปัญหาโดยการสร้างต้นแบบ (Rapid Prototype) และการคิดผ่านการลงมือทำ มากกว่าการใช้การคิดตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ (Thinking it Through) โดยใช้หลากหลายศาสตร์ต่างสาขาร่วมกัน ไม่เฉพาะการใช้นโยบายใด หรือมุมมองของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งอาจจะต้องมีการใช้หลากหลายวิธีในการทำงาน (Eclectic) มากกว่าการดำเนินงานในแบบเดิม

3. แนวคิดเกี่ยวกับ Policy Innovation Lab

Carnegie Mellon University ได้มีการออกแบบกระบวนการสำหรับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนานโยบายที่จำเป็นต้องมีนวัตกรรมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของประชาชน โดยมีการกำหนดแนวทางสำหรับการพัฒนานโยบายใน Policy Innovation Lab¹¹ ดังนี้

¹¹ ที่มา <https://pit-un.org/policy-innovation-lab-playbook/>

- การพัฒนานโยบาย ต้องมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของโจทย์ให้ชัดเจน (The user comes first) โดยจะต้องมีการตั้งคำถามให้เข้าใจปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย (มากกว่าการพยายามแก้ปัญหา โดยการใช้นโยบาย กฎหมาย หรือแผนงาน/โครงการที่มีอยู่) โดยในขั้นตอนนี้การเข้าใจ Citizen Experience และปัญหาใน Experience นั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีการใช้กระบวนการทางด้านการวิจัย หรือการเข้าใจปัญหา อาทิ การมองปัญหาในรูปแบบ Design Thinking มาใช้ นอกจากนี้ ปัญหาของประชาชนกลุ่มเป้าหมายอาจเกี่ยวข้องกับหลายกิจกรรม อาจมีการนำเครื่องมืออื่น ๆ มาช่วย อาทิ Customer Journey Map หรือ Service Blueprint หรือ MVP (Minimum Viable Product) เป็นต้น
- การกำหนดรูปแบบของการแก้ปัญหาแบบ Rapid Prototypes หรือ การลงมือปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเข้าใจปัญหา และหาแนวทางออกได้แล้ว ทางออกบางอย่างอาจมีความซับซ้อน หรือมีแนวทางการดำเนินการจำนวนมาก แต่การกำหนดรูปแบบของการแก้ปัญหาแบบ Rapid Prototypes คือ การเลือกบางอย่างมาเร่งดำเนินการก่อน และเร่งนำผลที่ได้มาทบทวนกระบวนการทำงานต่อไป
- การลงมือทำ ต้องมีวิธีการที่ทำให้การทำงานเป็นระบบ ทำน้อยได้มาก และไม่ทำงานแบบซ้ำซ้อน ในเวลาเดียวกันการเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานและปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะการพัฒนานโยบายใน Policy Innovation Lab มุ่งเน้นการลดรอยต่อ ลดแนวทางการทำงานที่ซ้ำกัน และมุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ และมองหาช่องทางที่สามารถแก้ปัญหาของโจทย์ได้อย่างรวดเร็วแบบ Agile และไม่พยายามทำงานแบบ Waterfalls (การแก้ปัญหาโดยการระดมสมอง ประชุม และลงมือในตอนท้าย)
- การใช้ SWOT ในรูปแบบของ Agile Methodology เพื่อเป็นการทบทวน Rapid Prototypes อยู่ตลอดว่าจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางหรือวิธีการหรือไม่ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงแนวทางการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมอยู่เสมอ

4. หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ 2568 ผ่านกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบาย (STO Policy Innovation Lab): Problem-Based Foresight X Design Thinking (City Series)

หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ 2568 จึงเป็นหลักสูตรที่เน้นการนำปัญหาในพื้นที่สู่การ Foresight และการใช้ Design Thinking โดยมีกระบวนการ ดังนี้

- การกำหนดคำถามการวิเคราะห์ และการมอง Citizen Experience ในมิติของประชาชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การจัดหลักสูตรเพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาการมีส่วนร่วมและมีเวทีในการสำรวจหาโอกาสใหม่ ๆ (Explorative Ideas) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา/ ประเด็นการบูรณาการ ซึ่งต้องเป็นเวทีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อาทิ ภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชน หรือภาคประชาชน เป็นต้น) มีเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชื่อมโยง และกำหนดประเด็นบนบริบทของแนวโน้ม (Trends) และแนวโน้มสำคัญ (Driver Trends) และความท้าทาย อาทิ ความไม่แน่นอนสำคัญ (Key Uncertainties) หรือกระทั่งการต้องไม่มองปัญหาเพียงจากมุมมองของภาครัฐที่พิสูจน์ยืนยันสมมติฐานจากหลักเกณฑ์ กฎหมาย หรือแผนงานงบประมาณที่เกี่ยวข้อง (การมองปัญหาแบบ Confirmative)

- การแก้ปัญหาโดยการสร้างต้นแบบ (Rapid Prototype) และการคิดผ่านการลงมือทำ โดยการมองปัญหาผ่านหลากหลายศาสตร์ต่างสาขาร่วมกัน ไม่เฉพาะการใช้นโยบายใด หรือมุมมองของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยมีการร่วมดำเนินการบน Action Plan และมีการกำหนดฉากทัศน์ความสำเร็จร่วมกัน

โดยสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

Problem-Based Foresight X Design Thinking (City Series)

สรุปผลการลงพื้นที่และการระดมสมองภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight)

สำนักงาน ป.ย.ป. จัดกิจกรรมการวิเคราะห์และจัดทำภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) “ประเด็นการบูรณาการ” ที่มีความพร้อมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 หน่วยงาน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ประเด็น พังงาย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2568 เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ประเด็น การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาล นครนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2568 และเทศบาลนครลำปาง ประเด็น การป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2568 เพื่อกำหนดเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. รวมถึงการพิจารณาคัดเลือกหน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป. โดยสรุปได้ ดังนี้

ประเด็นการบูรณาการที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา
“พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์”

พื้นที่/โจทย์	ความต้องการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พังงาเป็นเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยต้องการมีรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่ม High End และต้องการพัฒนาเมืองเพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยเป็นการกระจายรายได้ให้ชุมชนมากขึ้น	<u>ด้าน Branding & Positioning</u> ● การสร้างโอกาสจากนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง (อยู่นาน และมีการใช้จ่ายสูง) ● การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เมือง และจังหวัดให้มีจุดเด่น หรือการเชื่อมโยง Signature ของจังหวัดกับ Soft Power ● การมี Content เมืองที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ● การเป็นเมืองเชื่อมโยงจากจังหวัดภูเก็ต <u>ด้าน Segmentation</u> ● การมอง Segment ตลาดที่เหมาะสม เช่น Luxury, Wellness, Aging, Sports, Crafts, Music, Festival หรือ Wellbeing หรือ การดูตลาดตาม Geography ของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยว Scandinavian / Germany เป็นต้น ● การบริหาร Segment ช่วง High Season และ Low Season ● การพัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบโจทย์ Segment ที่เลือกแล้วมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสร้างจุดเด่น และ Branding ที่เหมาะสมสำหรับตลาดต่างๆ <u>ด้าน Safety & Security</u> ● การสร้างความโดดเด่นด้านการเป็นเมืองปลอดภัย ● การยกระดับความปลอดภัย ทั้งในด้านแสงสว่าง การใช้งาน หรือการมี Live Guard เป็นต้น ● การสร้าง Living Museum/ Disaster Center ที่เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ● การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยทางน้ำ กรณีมีการเกิดอุบัติเหตุของนักท่องเที่ยว	ในฐานะหน่วยงานบูรณาการร่วมกับอบจ. 1. สำนักงานรัฐมนตรี : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) 2. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดพังงา และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดพังงา 3. กระทรวงสาธารณสุข : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ 4. สมาคม/ภาคเอกชน : ○ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดพังงา ○ สมาคมโรงแรมไทย ภาคใต้ (อุปนายก ประจำพื้นที่จังหวัดพังงา) ○ สมาคมการค้าแห่งประเทศไทย ○ หอการค้าจังหวัดพังงา ○ กลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ YEC หอการค้า จังหวัดพังงา

ประเด็นการบูรณาการที่ 2 เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

“การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช”

พื้นที่/โจทย์	แนวทางการบูรณาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<u>เทศบาลนครศรีธรรมราช</u> การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งแอปพลิเคชันมี 2 เมนู ได้แก่ • เรดาร์ตำบล (การดูแนวโน้มฝน) • CCTV (600 ตัว) ซึ่งมี การทำ Front-end ให้เปิดดูได้ในจุดวัดระดับน้ำ ซึ่งแอปพลิเคชันนี้ ประชาชนต้องกดเข้าไปใช้งานเพื่อดูข้อมูลเอง และพิจารณาว่าระดับน้ำประมาณนี้จะขนย้ายของให้พ้นน้ำท่วมหรือไม่ โดยมีคนใช้งานถึง 100,000 คน เนื่องจากเทศบาลนครฯ เป็นเมืองหลัก หรือผู้ที่อยู่จังหวัดอื่นแต่ต้องการเช็คข้อมูลในพื้นที่ เมื่อเกิดภัย การใช้แอปพลิเคชันจะทำให้ลดงบประมาณ เช่น ข้าวของเสียหายจากน้ำท่วมลดลง เนื่องจากหนีน้ำท่วมทัน หรือผู้ป่วยติดเตียงเคลื่อนย้ายทันเวลา ฯลฯ โดยรู้ล่วงหน้า 19-20 ชม. จึงลดการขาดหาย ความเสียหาย ลดค่าอุ้งยังชีพอย่างน้อย 40-50 ล้านบาทต่อปี Line OA@nakhoncity เป็นช่องทางที่ประชาชนแจ้งข้อมูลเข้ามาที่เทศบาลนครฯ ด้วยกรณีมีสิ่งกีดขวางน้ำ เช่น ขยะชิ้นใหญ่ ทำให้เก็บขยะทัน หมายเหตุ นครศรีธรรมราชมีพื้นที่ติดทะเลมากที่สุดและมีฝนตกมากถึง 10 เดือน คิดเป็นปริมาณประมาณ 2,701 มม. ต่อปี	Concept: One Alarm / One Platform <u>ด้านเมนู การใช้งาน การประมวลผล</u> • การยุบเหลือ 1 เมนู โดยยังขาดการประมวลผล และรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลที่มี ได้แก่ เรดาร์ตำบล และระดับน้ำจริง • CCTV จะทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร เช่น การติดตั้ง Sensor และมีการแจ้งเตือน หรือมีการเปลี่ยนข้อมูล Onsite สู่การประมวลผลได้อย่างไร • การมีข้อมูลที่คำนวณ 1) ระดับน้ำจริง 2) ระดับน้ำที่มาจากฝนตก (ข้อมูลจากกรมชลประทาน ซึ่งควรมีแต่ยังไม่มี โดยกรมชลประทานแนะนำว่าควรจะต้องมีการคำนวณ อาทิ เวลา จำนวนระดับน้ำ และอัตราการไหล เป็นต้น <u>ด้านสถิติ และการ Notification</u> • การนำสถิติที่มีสู่การใช้งานที่ง่ายต่อการเข้าถึงสำหรับประชาชน • การมี Notification เกี่ยวกับระดับน้ำ หรืออัตราการไหล ฯลฯ (เนื่องจากการมีข้อมูลเตือนภัยจากเทศบาลนครฯ มีผลต่อการท่วมขังของบริเวณปากน้ำนครศรีธรรมราช) • การแจ้งเตือนที่ทำร่วมกันของหลายส่วนราชการ โดยเกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ซึ่งปัจจุบันมีการนำข้อมูลแจ้งผู้ว่าราชการคู่นานกับการแจ้งในแอปพลิเคชัน <u>ด้านบทบาทการมีศูนย์ข้อมูลเฝ้าระวังเรื่องน้ำ</u> • มีแอปพลิเคชัน แต่จังหวัดไม่มีบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูล • ศูนย์เตือนภัยหรือบริหารภัย มักเกิดขึ้นตอนมีภัยแต่ไม่มีศูนย์รวมการเตรียมตัวก่อนหน้าฝน/แล้ง เป็นต้น • ข้อมูลที่นำมาบริหารจัดการเป็นการแปะลิงค์จำนวนมาก	<u>ในฐานะหน่วยงานบูรณาการร่วมกับเทศบาลฯ</u> 1. กระทรวงมหาดไทย : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : กรมชลประทาน 3. สำนักนายกรัฐมนตรี : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ 4. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม : กรมอุตุนิยมวิทยา 5. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISDA)

ประเด็นการบูรณาการที่ 3 เทศบาลนครลำปาง

“การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)”

พื้นที่/โจทย์	ความต้องการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เทศบาลนครลำปาง การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) การดำเนินการมี 2 ด้าน ได้แก่ ● การใช้ CCTV (จำนวน 60 ตัว) เพื่อการเฝ้าระวังไฟป่า ● การดับไฟป่า และลดความเสียหายจากการลุกลามของไฟป่า (อย่างทันเวลา) โดยใช้ Drone (จำนวน 4 ตัว) ในระยะ 5 กม. รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ได้ให้ข้อมูลว่าปัจจุบันจังหวัดลำปางได้รับงบประมาณ และมาจากหลากหลายช่องทาง หากจะต้องการทราบข้อมูลว่าได้รับงบประมาณเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาไฟป่า อาจเป็นเรื่องยาก (ไม่มี Single Budget Approach)	ด้านการบริหารท้องถิ่นด้านระบบสารสนเทศ ● แนวทางการใช้งบประมาณของท้องถิ่น (อาทิ การใช้งบประมาณสำหรับ CCTV/ Internet หรือ Drone) ● แนวทางการทำงานบนพื้นฐานของข้อมูล (อุปกรณ์ IoT และ Data) นอกจากการได้มาซึ่งข้อมูลเฉพาะหน้าแล้ว จะนำมาข้อมูลมาบริหารจัดการต่อไปในอนาคตอย่างไร ด้านการบริหารไฟป่า ● การส่งเสริมอาชีพ และควบคุมปัจจัยการเกิดไฟป่า อาทิ การส่งเสริมการปลูกเห็ดถอบ โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัย เป็นต้น ● การส่งเสริมดูแลอาชีพภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	ในฐานะหน่วยงานบูรณาการร่วมกับเทศบาลฯ 1. กระทรวงมหาดไทย : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 3. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม : บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) 4. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (โรงไฟฟ้าแม่เมาะ) ในฐานะผู้ให้ข้อมูล 5. สำนักนายกรัฐมนตรี : สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6. กระทรวงการคลัง : กรมบัญชีกลาง

รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

City Branding & Local Tourism Opportunity

ประเด็นการบูรณาการ : “พังงาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์”

ผู้เสนอ : องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

ป.ย.ป. 1	ป.ย.ป. 2	ป.ย.ป. 4	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)		การพัฒนาแนวทางให้เมืองมี Positioning ที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เดินทางคุณภาพ ในประเภทต่างๆ อาทิ กลุ่มนักเดินทางธุรกิจ (Business Travelers) หรือกลุ่มผู้เดินทางเพื่อการประชุม/ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล กลุ่มนักเดินทางสุขภาพ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นคุณภาพ กลุ่มนักท่องเที่ยว Lifestyle/ กีฬา กลุ่มผู้สูงอายุ (Retirement) เป็นต้น
	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)		
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา			
กระทรวงสาธารณสุข	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	- การพัฒนาแนวทางการสร้างเมืองให้เกิดโอกาสการสร้างรายได้กับชุมชนทั้งในฤดูกาลท่องเที่ยว (High Season) และฤดูกาลนอกการท่องเที่ยว (Low Season) - การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างธุรกิจระดับนานาชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นให้มีโอกาสเป็น Ecosystem ที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว - การพัฒนาธุรกิจร่วมกันในแต่ละระดับ เพื่อการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และสร้างโอกาสให้ท้องถิ่นจากการท่องเที่ยว

หมายเหตุ

1. ป.ย.ป. 3 ได้แก่ หน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการ เช่น

City Wellbeing: Data and Platform Opportunity

ประเด็นการบูรณาการ : “การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา”

ผู้เสนอ : เทศบาลนครนครราชสีมา

ป.ย.ป. 1	ป.ย.ป. 2	ป.ย.ป. 4	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
กระทรวงมหาดไทย	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	- การพัฒนารูปแบบการทำงานของท้องถิ่นร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาข้อมูล และการแจ้งเตือนที่เท่าทันสถานการณ์ - การพัฒนาแนวทางการแจ้งเตือนที่เป็น Single Platform สร้างความน่าเชื่อถือในการแจ้งเตือน และสร้างแนวทางในการเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติกับภาคประชาชนบนระบบ Application
	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมชลประทาน	กรมชลประทาน	- แนวทางการจัดทำข้อมูล ประเภทข้อมูล และรูปแบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์น้ำท่วมของพื้นที่ - การบูรณาการข้อมูล และการพัฒนาแนวทางการแจ้งเตือน (Notification) ที่เป็น One Alarm One Platform ลดปัญหาการแจ้งเตือนซ้ำซ้อน สร้างการแจ้งเตือนที่เป็นประโยชน์ทันเวลาต่อสถานการณ์ต่อประชาชน
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ		สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรมอุตุนิยมวิทยา	กรมอุตุนิยมวิทยา	
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISDA)		

หมายเหตุ

1. ป.ย.ป. 3 ได้แก่ หน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการบูรณาการ
2. นอกจาก ป.ย.ป. 1 ป.ย.ป. 2 และ ป.ย.ป.4 แล้ว ในประเด็นบูรณาการนี้ จะมีการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่มีระบบการเฝ้าระวัง เตือนภัย และบริหารภัยพิบัติ อาทิ กรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นต้น

ประเด็นการบูรณาการ : “การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)”

ผู้เสนอ : เทศบาลนครลำปาง

ป.ย.ป. 1	ป.ย.ป. 2	ป.ย.ป. 4	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
กระทรวงมหาดไทย	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	● การพัฒนารูปแบบการทำงานของท้องถิ่นร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาข้อมูล และการแจ้งเตือนที่เท่าทันสถานการณ์ ● การพัฒนาแนวทางการแจ้งเตือนที่เป็น Single Platform สร้างความน่าเชื่อถือในการแจ้งเตือน และสร้างแนวทางในการเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ด้านภัยพิบัติกับภาคประชาชนบนระบบ Application ● การพัฒนาแนวทางในการบูรณาการการจัดการงบประมาณ ระหว่างส่วนราชการต่างๆ และท้องถิ่นในกรณีสถานการณ์ด้านภัยพิบัติ ● การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมอาชีพทดแทน อาทิ การส่งเสริมการปลูกเห็ดถอบ หรืออาชีพอื่นๆ เพื่อลดการเผาป่า เป็นต้น
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	นโยบาย และแนวทางการดำเนินการ (ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง) ในการป้องกัน การดับไฟป่า และลดความเสียหายจากการลุกลามของไฟป่าอย่างทันเวลา
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)		การพัฒนาแนวทางในการทำงานร่วมกับเทศบาลฯ ในด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต/โทรคมนาคมที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ CCTV และ Drone
	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (โรงไฟฟ้าแม่เมาะ)		นโยบาย และแนวทางการดำเนินการ (ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านอุปกรณ์/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง) ในการป้องกัน การดับไฟป่า และลดความเสียหายจากการลุกลามของไฟป่าอย่างทันเวลาของพื้นที่แม่เมาะ

หมายเหตุ

1. ป.ย.ป. 3 ได้แก่ หน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นการบูรณาการ
2. นอกจาก ป.ย.ป. 1 ป.ย.ป. 2 และ ป.ย.ป. 4 แล้ว ในประเด็นบูรณาการนี้ จะมีการขอข้อมูลเพิ่มเติม
จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ คณะกรรมการการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เกี่ยวกับงบประมาณ
และแนวทางในการเบิกจ่ายงบประมาณของท้องถิ่นในกรณีการป้องกัน การดับไฟฟ้า และการเยียวยา
ชุมชนที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ภายใต้หลักสูตร ป.ย.ป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ด้วยกระบวนการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมเชิงนโยบาย (STO Policy Innovation Lab)
Problem-Based Foresight X Design Thinking (City Series)

หัวข้อการอบรม	วัน เวลา และประเด็น	ป.ย.ป. ๒	ป.ย.ป. ๓	ป.ย.ป. ๔	หมายเหตุ
ครั้งที่ ๑ - Strategic Foresight การวิเคราะห์ภาพอนาคต เชิงยุทธศาสตร์ประเด็น การบูรณาการจากพื้นที่ - Design Thinking: การ Empathize และ Define ประเด็นปัญหา ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับ ภูมิภาค และระดับ Function มาระดมสมอง Ideate และทดลอง ออกแบบ Prototype - Case Study: การอภิปรายเรียนรู้ กรณีศึกษาของพื้นที่อื่น	วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ประเด็น City Branding & Local Tourism Opportunity พังกาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์	Onsite สศส. สสปน. สบส. ททท.	Online อบจ.พังงา และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน	Onsite สบส.	
	วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ประเด็น City Wellbeing: Data and Platform Opportunity - การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) - การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัย อัจฉริยะในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช	Onsite สธ. ปก. อช. กรมชลฯ กรมอุตุฯ NT กฟผ. GISDA	Online ทท. ลำปาง และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน ทท. นครศรี ธรรมราช และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน	Onsite สททช. สธ. ปก. อท. กรมชลฯ กรมอุตุฯ	ผู้ให้ข้อมูล สงป. บช. สปน.
ครั้งที่ ๒ - นำเสนอ Prototype และ แนวทางการพัฒนา - บทบาทของหน่วยงาน และแผนที่เกี่ยวข้องกับ Prototype	วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ประเด็น City Branding & Local Tourism Opportunity พังกาเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์	Onsite สศส. สสปน. สบส. ททท.	Online อบจ.พังงา และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน	Onsite สบส.	ผู้ให้ข้อมูล ป.ย.ป. ๑ ผู้ทรงคุณวุฒิ

หัวข้อการอบรม	วัน เวลา และประเด็น	ป.ย.ป. ๒	ป.ย.ป. ๓	ป.ย.ป. ๔	หมายเหตุ
ครั้งที่ ๒ (ต่อ) - นำเสนอ Prototype และแนวทางการพัฒนา - บทบาทของหน่วยงานและแผนที่เกี่ยวข้องกับ Prototype	วันศุกร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ประเด็น City Wellbeing: Data and Platform Opportunity - การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) - การป้องกันน้ำท่วมและระบบเตือนภัยอัจฉริยะในเขตเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช	Onsite สถ. ปภ. อท. กรมชลฯ กรมอุตฯ NT กฟผ. GISDA	Online ทน. ลำปาง และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน ทน. นครศรี ธรรมราช และส่วน ภูมิภาค/ ภาคเอกชน	Onsite สททช. สธ. ปภ. อท. กรมชลฯ กรมอุตฯ	ผู้ให้ข้อมูล ป.ย.ป. ๑/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ครั้งที่ ๓ ลงพื้นที่นำร่องเพื่อทดสอบ Policy Prototype - การเรียนรู้ Policy Prototype - การกำหนด Actionable Policy Action แนวทางการทดสอบ และการติดตามผล	ประเด็น City Branding & Local Tourism Opportunity * อยู่ระหว่างกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ประเด็น City Wellbeing: Data and Platform Opportunity * อยู่ระหว่างกำหนดวัน เวลา และสถานที่	Online /Onsite	Online /Onsite	Online /Onsite	
ครั้งที่ ๔ กิจกรรมสร้างเครือข่ายระหว่างผู้เข้าร่วมหลักสูตร ป.ย.ป. กับเครือข่ายผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม - การนำเสนอผลงานต่อรัฐบาลและเผยแพร่สาธารณะ - พิธีปิดหลักสูตร และมอบประกาศนียบัตร	วันจันทร์ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ ณ โรงแรมในกรุงเทพมหานคร	Onsite ป.ย.ป. ๑ - ๔ ทุกคน	Onsite ป.ย.ป. ๑ - ๔ ทุกคน	Onsite ป.ย.ป. ๑ - ๔ ทุกคน	

หมายเหตุ : ๑. กำหนดการข้างต้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๒. การอบรม ครั้งที่ ๑ และ ๒

กลุ่ม ป.ย.ป. ๒ และ ๔ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ สำนักงาน ป.ย.ป. อาคารสำนักงาน ก.พ. (เดิม) ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่ม ป.ย.ป. ๓ อบรมทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๓. สำนักงาน ป.ย.ป. รับผิดชอบค่าเอกสาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม และค่าอาหารกลางวันระหว่างการอบรม (ถ้ามี)

สำหรับค่าที่พักและค่าเดินทางระหว่างการอบรมขอให้ผู้เข้ารับการอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

๔. ผู้ประสานงานหลักสูตร นายณัฐวุฒิ เกรียงไกรเลิศ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๕๐ ๖๑๐๐